

УДК 364.2:616.89

Гноєвой Ю. Г.

асп. НУ «Запорізька політехніка»

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ВЗАЄМОДІЯ ФАХІВЦІВ У ПРОЦЕСІ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ НАРКОЗАЛЕЖНИХ ОСІБ

Сучасні умови розвитку українського суспільства, зокрема наслідки повномасштабної війни, загострюють проблему наркотичної залежності та ускладнюють процеси соціальної реабілітації і ресоціалізації залежних осіб. У цих умовах особливої актуальності набуває підвищення ефективності соціальної роботи в реабілітаційних центрах, що неможливо без налагодженої міждисциплінарної взаємодії фахівців різного профілю.

Ресоціалізація наркозалежних осіб є складним багатовимірним процесом, що передбачає відновлення соціальних зв'язків, формування нових моделей поведінки, повернення до повноцінного життя у суспільстві. Ефективність цього процесу значною мірою залежить від узгодженої діяльності спеціалістів різних галузей, які забезпечують комплексний вплив на особистість клієнта.

Міждисциплінарна взаємодія у ресоціалізації наркозалежних – це скоординована робота команди фахівців для комплексної реабілітації. Вона забезпечує поєднання медичного лікування з психологічною підтримкою та соціальною адаптацією, що допомагає пацієнтам подолати залежність, відновити соціальні зв'язки та повернутися до здорового життя [1, с. 11].

Основні аспекти міждисциплінарної взаємодії в процесі ресоціалізації наркозалежних осіб передбачають мультидисциплінарний підхід, коли фахівці з різних галузей працюють спільно, забезпечуючи цілісний вплив на клієнта. До складу команди входять соціальні працівники, які координують надання послуг і здійснюють соціальний супровід; психологи, що працюють із емоційним станом, мотивацією та поведінкою клієнтів; медичні працівники, які забезпечують лікування та контроль фізичного стану; соціальні педагоги, що сприяють розвитку соціальних навичок і адаптації; а також фахівці з реабілітації та консультанти з залежностей, які реалізують

спеціалізовані програми відновлення. Взаємодія охоплює всі етапи ресоціалізації: медичну допомогу, психологічну корекцію особистості, формування навичок самоконтролю та соціальну адаптацію в громаді. Основна мета такої роботи полягає у створенні цілісної системи підтримки, спрямованої не лише на подолання фізичної залежності, а й на глибоку зміну поведінки та успішну соціальну інтеграцію [2, с. 17-18]. Ефективна ресоціалізація можлива лише тоді, коли фахівці працюють не як окремі одиниці, а як єдина система, спрямована на повернення людини до повноцінного життя в суспільстві.

Водночас у практиці функціонування реабілітаційних центрів спостерігається низка проблем, що ускладнюють ефективну міждисциплінарну взаємодію фахівців. Зокрема, має місце недостатній рівень координації їхньої діяльності, що призводить до неузгодженості дій у процесі надання допомоги. Відсутність єдиних стандартів взаємодії та обміну інформацією ускладнює формування цілісного підходу до роботи з клієнтом. Суттєвим обмеженням виступає також недостатність ресурсного та кадрового забезпечення реабілітаційних центрів. Окрім цього, спостерігається недостатній рівень підготовки спеціалістів до ефективної командної роботи. У сукупності це зумовлює фрагментарність надання допомоги без належного врахування комплексного підходу до процесу ресоціалізації наркозалежних осіб [2, с. 21-23]. Щоб досягти ефективності міждисциплінарна взаємодія у реабілітаційних центрах має ґрунтуватися на низці ключових принципів. По-перше, це комплексність і цілісність підходу до клієнта, що передбачає врахування його фізичних, психологічних та соціальних потреб. По-друге, узгодженість дій усіх фахівців забезпечує синхронізацію роботи команди та уникнення дублювання чи прогалин у наданні допомоги. По-третє, важливим є чіткий розподіл функцій і відповідальності між учасниками процесу, що сприяє підвищенню ефективності командної роботи. По-четверте, відкритість до професійної комунікації та обміну інформацією дозволяє підтримувати актуальність і повноту даних про клієнта. Нарешті, орієнтація на індивідуальні потреби клієнта забезпечує персоналізований підхід і сприяє успішній ресоціалізації наркозалежних осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гетьман Л., Гриценко Т., Іванчук І., Коломієць В. Інтегрована допомога для осіб із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів – пацієнтів замісної підтримувальної терапії: практичний посібник. Київ : МБФ «Альянс громадського здоров'я», ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 128 с.

2. Семигіна Т., Дворяк С., Карачевський А., Бойко А., Дума Л., Філь С., Грига І. Соціально-психологічна підтримка клієнтів програм замісної підтримувальної терапії : методичні рекомендації. Київ, 2008. 39 с.